

Posudek oponenta na magisterskou diplomovou práci

Bataillova *L'expérience intérieure* jako událost krajnosti lidské existence
Pojem člověka jako klíč k filosofické interpretaci Bataillova svědectví

Vypracoval : Bc. Adam Šimek

Předložená magisterská diplomová práce usiluje o interní četbu některých motivů z pozoruhodného díla těžko zařaditelného francouzského myslitele a spisovatele Georgese Bataille. Poměrně rozsáhlé analýze a interpretaci Bataillových textů nelze upřít jistá originalita (mám na mysli zejména publicisticky psanou rozsáhlou předmluvu) i přesnost s jakou autor rekonstruuje Bataillovu antropologii (přesněji vztah fenomenologie práce k jeho pojetí člověka). Kapitola o práci a ustavení sebevědomí, kde jsou velmi patrné hegelovské resonance, patří beze sporu k vrcholům tohoto pokusu o rekonstrukci Bataillovy antropologie, stejně jako k myšlenkovým vrcholům celé práce.

Neakademicky psaná « předmluva » však přináší i úskalí určité vágnosti v uchopení samotného tématu práce. Čtenář je na celých asi třiceti stranách nejprve zásobován vydatnou porcí oxymoronů, paradoxů a bataillovsko-derridovským manýrismem o « vnitřní zkušenosti », aby se dozvěděl, až na straně 31, že téma práce je vlastně něco jiného: totiž Bataillova antropologie a místo, jaké v ní zaujímá práce. Jediné teze, které lze z předmluvy vyčíst, jsou velmi obecná tvrzení, která podle mě zahrnují mnohem širší textové pole, než jsou Bataillovy texty o vnitřní zkušenosti. Na straně 14 například autor píše: « zkušenost, o níž Bataille píše, je radikální alteritou diskurzu », nebo podobně na straně 15: « Zkušenost, o níž Bataille mluví, je vzhledem ke všemu již známému událostí vpádu vnějšku, jenž nemůže být nijak uchopen (...) v termínech uchopitelného smyslu. » Z celé předmluvy podle mého názoru nevyplývá, v čem je Bataillova « vnitřní zkušenost » specifická oproti jiným zkušenostem radikální alterity, jaké popisují např. Blanchot, Derrida, Foucault nebo Levinas.

Z toho plyne otázka: jaké jsou specifické rysy « vnitřní zkušenosti », které z Bataille činí tak originálního myslitele, jak naznačuje autor?

Tematické rozpolčení mezi zaměřením na rekonstrukci vnitřní zkušenosti a předvedení úlohy práce v Bataillově antropologii bohužel přetrvává až do samotného závěru práce, kde se autor sice vrací k vnitřní zkušenosti a kde vyjmenovává zásadní Bataillovy pojmy, které by bylo třeba do analýzy vnitřní zkušenosti zahrnout (jako je transgrese, erotismus, náboženství, svrchovanost), činí tak ale na rozsahu pouhých několika odstavců. Rád bych v tomto smyslu položil autorovi dvě spolu související otázky. Za první, proč bylo nutné psát tak rozsáhlou přemluvu, která oddaluje explicitní položení problému, o který v práci běží? Za druhé, jaké je hlavní téma, kterým se práce zabývá: je to vnitřní zkušenost, nebo antropologie a práce? Jak přesně spolu souvisí fenomenologie práce předvedená v druhé části a filosofická rekonstrukce vnitřní zkušenosti?

Autor si přitom je vědom úzkého tematického zaměření celé práce a sám v závěru ohlašuje pojmy, které by bylo třeba do analýzy vnitřní zkušenosti zahrnout. Na straně 75 lapidárně píše následující: « Sága fenomenologie lidského však nekončí ustavením sebevědomí (...). Řekli jsme, že zde máme ještě dva konstituenty lidského (zákaz a diskurz), právě tak jako zbývá dovést antropologii k jejímu profétickému vyústění v nároku kladeného na člověka, aby se stával svrchovaným. » Na téže straně dodává: « V navazující studii bude nezbytné provést analýzu rozdílu mezi profánním a posvátným světem, kde profánní svět odpovídá světu práce, zatímco svět posvátný je znovuobjevenou přírodou jako takovou: posvátné je vše, co člověk vyloučil za hranice svého světa jakožto to, co je na něj nezredukovatelné. » Chybí tedy v předložené práci vztah vnitřní zkušenosti k ostatním určujícím pojmům Bataillova myšlení - zejména k transgresi a svrchovanosti - z prostého nedostatku kapacity, nebo si to předběžná analýza pojmu vnitřní zkušenosti vyžádala z nějakého důvodu sama?

Přes výše uvedené výhrady doporučuji práci k obhajobě, s hodnocením *dobře*.